

Bezinning 543: De Steen en de pot

Lucas 20,9-19 ¹

Het Woord

Hij vertelde de menigte de volgende gelijkenis: 'Een man legde een wijngaard aan en verpachtte die aan wijnbouwers, waarna hij voor geruime tijd op reis ging. Na verloop van tijd stuurde hij een knecht naar de wijnbouwers, die het deel van de oogst dat de eigenaar toekwam, in ontvangst moest nemen. Maar de wijnbouwers ranselden hem af en stuurden hem met lege handen weg. Daarna stuurde hij een andere knecht. Ook die werd afgeranseld, en nadat ze hem hadden vernederd, stuurden ze ook hem met lege handen weg. De eigenaar stuurde toen een derde knecht, maar ook die werd afgetuigd en de wijngaard uitgegooid. Toen zei de eigenaar van de wijngaard: "Wat moet ik doen? Ik zal mijn geliefde zoon naar hen toe sturen, voor hem zullen ze toch wel ontzag hebben." Toen de wijnbouwers hem zagen, overlegden ze met elkaar en zeiden: "Dat is de erfgenaam! Laten we hem doden, dan is de erfenis voor ons." En ze gooiden hem de wijngaard uit en doodden hem. Wat zal de eigenaar van de wijngaard nu met hen doen? Hij komt zelf, doodt de wijnbouwers en geeft de wijngaard aan anderen.' Toen de mensen dit hoorden, zeiden ze: 'Dat nooit!' Maar Hij keek hen aan en vroeg: 'Wat betekent dan wat er geschreven staat: "De steen die de bouwers afkeurden, is de hoeksteen geworden"? Iedereen die over die steen struikelt zal gebroken worden, en iedereen op wie die steen valt, zal worden verpletterd.' De schriftgeleerden en hogepriesters, die wisten dat Jezus deze gelijkenis met het oog op hen verteld had, wilden Hem op dat moment laten grijpen, maar ze waren bang voor de reactie van het volk.

Stilte bij het Woord

Een woord bij het Woord

Jezus spreekt tot het volk, maar ook de religieuze overheden zijn aanwezig. Op het einde begrijpen ze goed dat Hij hen op het oog heeft. Maar de mensen op het tempelplein staan aan zijn kant. Jezus speelt daarop in, zodat Hij voorlopig niet gedood wordt. Ondanks deze dreiging spreekt Hij toch vrijuit.

De eigenaar van de wijngaard is God. De wijnbouwers zijn de politiek-religieuze verantwoordelijken van de eeuwen voor Jezus en de aanwezige tempeloverheden. Ondanks de zeer negatieve resultaten van hun bestuur blijft God dienaren sturen: profeten die in zijn naam

¹ Deze tekst komt niet voor in de liturgie, noch op zon- en feestdagen, noch op weekdays.

optreden. Keer op keer neemt God het risico en vertrouwt de verantwoordelijken. Maar de profeten worden machteloos gemaakt en verdwijnen met lege handen van het toneel. Erger: ze worden afgeranseld, vernederd en buiten gegooid. En toch houdt God vol. Hij speelt uiteindelijk zijn hoogste troef uit: zijn beminde Zoon. Deze uitspraak verwijst naar Isaak (Genesis 22) en naar Jezus, de geliefde Zoon genoemd tijdens de gedaanteverandering op de berg (Lucas 9,35). Jezus zelf is dus de geliefde Zoon van God.

Hier wordt duidelijk wat de religieuze oversten willen: zich alles toe-eigenen en God uitschakelen. En zo weigeren ze de wil van God uit te voeren. God, op wie ze zich beroepen voor hun optreden. Wat een dubbelzinnigheid!

Enigszins verborgen en toch ook weer duidelijk geeft Jezus antwoord op de vraag van de religieuze overheden (Lucas 20,2) naar de grond van zijn gezag.² Als geliefde Zoon van God is Hij de erfgenaam. Hetzelfde lezen we al eerder in het evangelie van Lucas 10,22: 'Alles is Mij toevertrouwd door Mijn Vader.' Jezus handelt en spreekt op gezag van zijn Vader en in opdracht van Hem. Na Pasen zal de Vader Hem aanstellen als zijn rechterhand en Hem alle macht in handen geven.

Uiteindelijk wordt de wijngaard, lees het Rijk van God, toevertrouwd aan anderen: de apostelen. God blijft dus mensen vertrouwen. Maar ook zij zullen aan God moeten geven wat God toekomt. Want dat is een constante in deze parabel: de werkers in Gods wijngaard moeten God zijn deel geven. Ze mogen zich dus niet gedragen als eigenaars, want ze zijn dienaars.

Dan volgt een wat duister gedeelte. Het gaat terug op een gezegde van rabbijnen: 'Als een steen op een pot valt: jammer voor de pot. Als de pot op de steen valt: jammer voor de pot.' Jezus is de steen, zelfs de hoeksteen en geen mens kan sterker zijn. Zo heeft God het gewild en zo zal het altijd zijn. Als de mens zich toch sterker voordoet, gaat hij zelf ten onder.

Het Woord in mijn leven

Beleef ik mijn (pastoraal) werk als een dienst aan het Rijk van God? Geef ik de vruchten van mijn (pastoraal) werk aan God? Wat betekent dat? Beleef ik Jezus' boodschap als de wil van God?

² Zie bezinning 542.

Bidden met het Woord

Heer Jezus Christus,
U bent de hoeksteen,
de geliefde Zoon van God.
In zijn naam treedt U op,
zijn Woord spreekt U,
zijn Rijk bouwt U op.
Daarom bent U de hoeksteen.
Wij kunnen slechts dienaars zijn:
wat een grote gunst!
We geven de vruchten van ons werk,
in het bijzonder ons pastoraal werk,
aan Uw Vader, Heer van het Rijk.
Geef dat we altijd
zijn vertrouwen waard zijn. Amen.

© Eric Haelvoet 2016